

Előfizetési árak:	
Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hóra	1 „
— Egyes szám 4 kr. —	

Kiadóhivatal:
Piltz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276 sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszólal-
lamt. ... tészendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ES TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:
Nagy-Becskerek.
Zápolya-utca 1-56 szám
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

A verseczi püspök pásztorlevele.

Nagybecskerek, február 5

A „Pesti Hirlap“ február 1-én megjelent 32. számában „Ecclesia militans“ cím alatt hozza a verseczi szerb püspöknek pásztorlevelét, kivonatilag, különben pedig hü fordításban, mely levél egész terjedelmében előttünk fekszik.

A püspök elősorolja pásztorlevelében a jelen századnak az államokat megrendítő és a társadalmat szétbomlással fenyegető bűnös cselekményeit, megemlíti a szocializmus, kommunizmus, nihilizmus és az anarchia borzasztó tizelmeit és iszonynyal fordul el mindezekről, mondván: hogy az érintett mindmegannyi bűnös szövetkezet csak azért támadt és azért terjed, mert az emberek megfélemlkezve a hitről, eltértek a moráltól, a hol pedig hit és morál nincsen, ott az emberek vadállattá aljasulnak és hogy saját kapzsiságukat ki-elégíthessék, feláldozzák az egész világot.

Inti tehát a püspök hivat, hogy ragaszkodjanak az orthodox hitükhöz, melytől egyébiránt a szerb nemzetiség elválaszthatatlan.

Nagy ugrás észlelhető azután a püspök levelében, a mennyiben a kommunizmus és anarchizmustól egyszerre a polgári házasságra tér át, mintha csak a polgári házasság kommunizmus vagy anarchia számba menne vagy legalább is azzal határos bűncselekmény volna és azt állítván, hogy az a vallás dogmájába ütközik, felhívja mindazokat, a kiknek befolyásuk van a törvényhozásra, hogy a reform ellen erőlesen fellépjenek.

Végezre inti levelében hivat, hogy imádkozzanak azok jóvoltáért, a kik az orthodox hit érdekében majd sikra lépnek.

Mi, a kik a püspöki megye egyes községeit és egyáltalában az itteni szerb népet ismerjük, igazat adunk a püspöknek

a tekintetben, a hol mondja: hogy a hit iránti ragaszkodás meglazult. A templomba-járás a szerbknél nem kultiváltatik és néhány öreg embert és vén asszonyt kivéve, a kik rendesebben látogatják a templomot, a nép zöme, a fiatal-ság, csak sátoros ünnepek alkalmával megy a templomba, de nem imádkozni, hanem új holmiját bemutatni a közönségnek, vagy végre elütni az unalmat és társaságot találhatni mulatságok tervezésére.

Pedig eddig még nincsen polgári házasság, tehát ez oldalról nem fenyegeti veszély a dogmát, hát miért nem ragaszkodik a szerb nép hitéhez? miért térnek ki tömegesen a nazarénus vallásra? miért vannak tele babonával?

Talán másutt és nem a polgári házasságban kellene keresni a bajt, és bár sem jogunk, sem hivatásunk, sem hajlamunk nincsen az orthodox vallást fenyegető veszélyek kutatására és azoknak orvoslására, meg kellett ezt említenünk, hogy gyengítjük a püspöknek azon állítását, miszerint a polgári házasság teendő tönkre a vallást.

Nem lesz sem az orthodox, görögkeleti, sem semmi más vallásnak sérelme, ha a polgári házasság törvénynyé válik.

Tekintstük a dolgot a gyakorlati oldalról, hogy begyőzzük a polgári házasság behozatalának szükségességét és vegyük első sorban a nazarénus vallásukat, a kiket már alig szabad ignorálnunk, mert számuk nem csekély és napról-napra szaporodik.

Ha nőtlen vagy özvegy nazarénus nőstülni akar, kikeres magának egy a nazarénus vallást követő nőt és egybekel vele. A templomba nem megy esküdni, mert attól a vallástól, a melyhez tartozott, elszakadt, polgári házasság nem exisztál, más egybekelési mód nincsen, tehát concubinátusban él szive választottjával és családát alapít.

Gyermeke születik, azt keresztelőre nem viszi semmiféle templomba, csak beigtatja gyermeke nevét a községi jegyző a nazarénusokról vezetett anyakönyvbe, hogy annak idejében a véderőkötelezettségnek megfeleljen, de a gyermek nem törvényes ágyból születettnek vétetik és bár mily gazdag az apja, ennek elhalása után igényt nem tarthat az öröklésre, de az özvegynek sincsen a törvény értelmébeni élvezeti joga, mert nem neje, hanem concubinája volt elhalt férjének, nyomorba jut tehát nemcsak ő, hanem ártatlan gyermekei is azért, mert lelkiismeretüket követék a nazarénus vallás hívei.

Ezeket megmenti majd a polgári házasság, erkölcsi szankciót kölcsönöz egybekelésüknek, házasságuk törvényes lesz és családi joguk sértetlen, az özvegynek és a gyermekeknek lesz neve és elhalt férje vagyonában megélhetése, a gyermekeknek örökös joga, épp úgy mint a többi honpolgároknak. Az igaz, hogy a nazarénus nem megy a templomba egyházi áldásért, de oda most sem törekszik, tehát benne az előbbi hitfelekezete és volt vallása a polgári házasság behozatala után sem veszít semmit.

A házasság a görögkeleti vallásban, mely vallásra nézve a tridentinai szabályai nem mérvadó, bár szentség, de elválasztható; és mert a polgári házasság a szentséget legkevésbé sem alterálja, a házaspárnak nincsen tiltva az egyház áldását kikérni és csak a válási perekben, ha egyáltalában a válás esete áll be, nem a szentszék, hanem a polgári bíró ítél és legfeljebb annyit állíthatni, hogy a szentszék hatalma csökken és elveszti bírói tisztét, de a szentszék nem vallás, sem nem dogma, hanem közönséges bíróság a házassági ügyekben; ha tehát e bíróságtól elvétezik az eddig élvezett jog azért, hogy egyöntetű legyen az egész országra nézve a bíraskodás, nem sértetik sem a

A „TORONTÁL“ TÁRCZÁJA.

A hazárd-játékról.

— A „Torontál“ eredeti tárczája. —

Az emberi szenvedélyek között alig van olyan elterjedt, hatalmas és ellenállhatlan mint a kártyaszennvedély. Ez a betegség olyan időse, mint maga a kártya s jóformán el van terjedve az egész földtekén. Abban, hogy kit leljen meg, nem tesz különbséget szegény és gazdag közt, elkölöl ur meg éhenkórász proletár között. Igen sok ember van, a kinek egyetlen szórakozása a kártya. Kassinóinkban, köreinkben a kártya-termek mindenütt telve vannak, az olvasó szoba azonban kong az ürességtől.

A zöld asztal mellett folyvást szorong az izgalmakra éhes halandó. A kávéházakban, főleg a külön szobákban szintén egyre folyik a blattozás. De minálunk szerencsére még kedvezők a viszonyok. Ha néha néha le is foglal a rendőrség egy-egy játékbankot valamely budapesti külvárosi kávéházban, azért a mi kártyásaink tisztesség dolgában türesek. Általában elmondhatjuk, hogy Magyarországon nincs olyan kör, mely kizárólag a kártyajáték-szenvedély kielégítése végett alakult. S nyugodtan ülhet le bárki a mi kassinóinkban a kártyaasztalhoz, mert még a hazárd játékot is becsületes emberek játszik.

Külföldön azonban egészen másképen áll a dolog, különösen Párisban, a hol eldorádója van a játéknak a paradicsoma a hamis kártyásoknak. Sehol a világon nem játszanak olyan szenvedélylyel, mint a franziák fővárosában, ámbar a hatóság sok mindenféle tilalommal iparkodik a tapasztalatlanok pénzét megmenteni. Párisban éppen olyan kényelmes kártyaklubok vannak, mint Monakóban vagy Ostendében. Több száz olyan vállalat van, a melyek a „kör“ hangzatos

czime alatt nem egyebek, mint elegáns játékházak.

A körbe való belépés bizonyos formalitások mellett, de azért igen könnyen történik. A jelentkező a kör titkárnak bediktálja nevét s fizeti a csekély tagsági díjat.

Ezek a körök aztán mindent elkövetnek, hogy tagjaik számát szaporítsák; mindenféle ünnepélyeket rendeznek s nagyszerű konyhát tartanak; tagjaiknak bámulatos olcsón adnak enni, ami gyakran oly embereket is oda vonz, akiknek eszükbe sem jutna, hogy kártyázzanak. Tudják ezek a „körök“, hogy mit csinálnak. Többnyire kártyássá lesz lassankint légkörükben a legszilidabb családapa is, de ha egyik-másik megmarad nyárspolgárnak, az sem baj; legalább szükség esetén hivatkozni lehet rá, hogy ime X. vagy Y. ur is állandó vendégünk, pedig soha életében kártya sem volt a kezében.

Egyébiránt Párisban a legtrikább esetek közé tartozik az, hogy valaki ne játszik. A miniszterektől kezdve a legelső néposztály fiáig mindenki szeret játszani. A párisi ember azt még csak érti, ha valaki babonás létére azt mondja „na nem játszom“. De azt, hogy valaki egyáltalában ne játszik, nem képes felfogni. Az ily éhletlen embert valóságos nevelésnek tartják, sőt vannak esetek, amikor a kártyaasztalhoz való meghívás elutasítását a mentegetőzés daczára sértésnek veszik.

Egyáltalában Párisban alig van klub, melyben ne a játék lenne a fődolog. A legtöbb klubnak névleg ugyan előkelő emberek állanak az élén, de erre már az igazi párisi nem sokat ad. A tagsági díjak oly csekélyek, hogy más jövedelmi forrásra van szükség, ha a klub fenn akarja magát tartani. Ez a más jövedelmi forrás a kártya. Minden bank után ugyanis 20—100 frank jut a klub pénztárába, így igen természetes, hogy a klub megéljen.

De a dolog természetéből következik, hogy

az ilyen klubokban tömérdek hamis játékos akad. A csalás legegyszerűbb módja a betétek megváltoztatásában áll. Az illető csaló ugyanis vagy hozzátesz a betétbe vagy elvesz belőle, amint a kártyából nyerésre vagy veszésre következtet. Ezt különösen olyankor szokták gyakorolni, ha nagyobb tételről van szó, mikor néhány arany külömbéig alig tűnhet fel. A szédelő játékos marokra fogott jobb kezét valahogy a betét közelében nyújtja ki hanyagul az asztalra s mikor balkezevel felveszi a kártyát, melyet egy pillanat alatt megnéz, ügyesen hozzátesz betétéhez, vagy elcsip belőle, amint jobbnak látja.

Ezt a manipulációt többnyire csak oly helyen lehet alkalmazni, ahol a játékosok még nem gyanakodnak egymásra, mert különben a jobb kéz mozdulataira nagyon könnyű ügyelni. Pár év előtt P. marquist kapták rajta egy előkelő körben, amint ennek a családi módszernek egy bizonyos variációjával akarta megtölteni erszényét. A derék marquis azt cselekedte, hogy egy összehajtogatott újonatuj eszert tett ki az asztalra s ha vesztett, így szól: ejnye, kár ezért a gyönyörű új bankóért, majd adok másikat. Ha azonban nyert, szétbontotta az összehajtott pénzt s ekkor kitünt, hogy három darab ezres is volt ott egy csomóban, amit a bankárnak ki kellett fizetni.

Az eféle csalás aránylag kevés haszonnal jár, pedig a kockázat meglehetősen nagy. Hisz az emberek, különösen pedig az örökké gyanakvó kártyások nem estek a fejök lágyára s ha egyszer-kétszer sikerül is ily naiv módon becsapni őket, a legközelebbi eset alkalmával már ki van téve a csaló annak a veszedelemnek, hogy leleplezik, mert árguszemek figyelnek reá.

Nem csekély mértékben veszedelmes a bankarra, mikor a hamis kártyás a neki kiosztott kártyák közül egyet ügyesen visszatart, azért, hogy a legközelebbi osztáskor azt mondhasa:

vallás, sem a dogma, csak színváltozás áll be, a mennyiben oly bíróság fog itélni a házassági ügyekben, a hol nem til pap, hanem a király által kinevezett és annak nevében itélő polgári bíró.

A görög-keleti püspöki kar a hierarchia tekintetében fenn áll ott, a hol a katolikus episkopátus, mert a szerb egyháznak autonómiaja van, a kongresszus, melyben a papok száma csak egy harmadig terjed, hoz törvényeket, melyeket a főlégi jóváhagy és megnyirbálja a püspökök hatalmát, a mint a kongresszus jónak és czélszerűnek látja és miglen az előtt a püspöki konszisztoriumban az ügyészen kívül polgári egyén mint közönséges hallgató sem türetett, addig most a konszisztoriumban a többség a polgári elemekből áll és a püspök mint elnök működik, de döntő joga nincsen. A kongresszusnak ilyen határozatai ellen miért nem opponáltak a püspökök? hiszen többet veszítették az által, mint fognak veszíteni a polgári házasság következtében, megszűntek despoták lenni de facto és csak midőn a templomba lépnek, rá zendíti a korus: „Ton Despot“ — és a többi... de bizony bizony nagyon szűkebbre van szabva hatalmi állásuk.

Nem adunk tanácsot, csak szerény véleményünket fejezzük ki, midőn azt mondjuk: hogy a szerb Hierus iparkodják a népet a vallásnak megnyerni, iparkodják a nazarénus hitre való áttérést — buzgó hitoktatás által — megakadályozni, legyen gondja, hogy a már nagyon is szokássá vált konkubinátus teljesen megszüntetése és ha mindezeknek lelkiismeretesen megfelelő, meg fog győződni, hogy a polgári házasság sem az orthodox vallásnak, sem a szerb népnek sérelmére és ártalmára nem leend, hanem hogy az fogja a jelenlegi Augiás istállót kitisztítani és a konkubinátusokat — melyek a családnak, ugy mint a közmorálnak nagy hátrányára szolgálnak — gyökerestől kiirtani, mert akkor az állami hatalom, mely jogosítva lesz a házassági ügyeket kezelni, latba vetvén súlyát, egyöntetű eljárással állandja utját a törvénytelen együttlésnek.

—y.

Gladstone visszalépését egy biarritzi távirat a következőkben czáfolja meg: Igaz, hogy számos hónap óta aggóra és látásának és hallásának az állapota kívánatosak tette reá nézve az országos gondoktól való megkönnyebbülést. De nem tudja, hogy a nemzetre nézve fontos események milyen fordulatot vehetnek, és ő sem nem tett, sem nem mondott semmi olyat, a mi megszoríthatná korlátlan szabadságát ama nehéz feladatok elvégzésére vonatkozólag, a melyek most előttük vannak.

„ime három kártyát kaptam!“ ilyenkor pedig a szabályok értelmében a bankár kénytelen kifizetni a már bejelentett tételt. Közönséges neve a csalásnak, amikor a „croupier“, vagy a pénztáros a játzók egyikével összebeszél, aki aztán egyre hordja a bankhoz a felváltandó bankókat. A „croupier“ ilyenkor jóval többet ad neki vissza, mint amennyit kellene, úgy hogy a két mákvirág, aki aztán később megosztozik, csinos összeget keres ily módon.

Még csak a felfedeztetés veszélyei sem igen fenyegeti őket, mert a bankár maga sem ér rá, hogy folyvást oda figyeljen, a játzóknak pedig sem áll érdekükben, hogy a bank sorsával törődjenek. De még ha véletlenül megsejt is a bankár valamit, ott van a jó mentesség, mely egészen valószínű is, hogy a nagy kapkodásban bizony megeseik néha egy kis tévedés. Azt lehet mondani, hogy minden croupier többé-kevésbé lop, s hacsak nem játszik, ő az egyetlen, akinek a játékból állandóan biztos haszna van.

Veszedelemesebb azonban az, mikor a bankár maga is csal. Mert míg a játékos csalók csak egyedül a bankárt károsítják meg, addig a bankár egyszerre husz harmincz embernek lopja ki ravaszágával zsebéből a pénzt. Nagyon divatos és nehezen ellenőrizhető módja például a bankárok csalásának, mikor már előre összeakartott „uj“ kártyát hozatnak a szolgálval, aki persze be van avatva a dologba s szintén részes a csalás hasznában. A játzók azt hiszik, hogy a kártyát a szolga már megkeverte s ezökből sem jut, hogy ujra kevertessék meg a bankárral, aki aztán bizonyosra játszik ellenök. Persze szemszúrásul ilyenkor is elveszt egy pár tételt, de a nagy összegeket rendszeren megnyeri.

Ezekből is látható, hogy a kártyázó embert milyen sok veszedelem környékezi, ezért legokosabb az, aki nem játszik.

Dr. Wodianer Sándor.

Egyházipolitikai mozgalmak Torontál-megyében.

Nagybecskerek, február 5.

A következő nyilatkozat közzétételére kértünk fel:

Nyilatkozat.

Alantírott úrményházi lakosok ezennel kijelentjük, mikép Nigrinyi Alajos helybeli lelkész ur Turi István és Huszka Mihály úrményházi lakosokat a községben házról-házra járatta egy irattal, melyben hallomás szerint — de csakis hallomás szerint — a polgári házasság elleni tiltakozás foglaltatott. Hallomás szerint mondjuk, mert a a küldöttek hozzánk is, de tudomásunk szerint többi polgártársainkhoz is azzal állítottak be: „Meg akarja-e kend a régi hitet tartani!“ Ha „igen“, írja kend alá! Nagyon természetes, mindenki aláírta.

Hogy igazoljuk, mikép készülnek a polgári házasság elleni feliratok, kiadjuk jelen nyilatkozatunkat, az olvasóra bizván megítélését az eljárásnak.

Kelt Úrményháza, 1894. január 25.

Kotics Ferencz, Fodor Lajos, Csik Lipót, Kenderesi András, Kancsár József, Korsos János. Falusy József, Szarvas Mihály.

A glogonlak óhaja című s lapunk 21. számában közölt rövid cikkünkre Szekrényi Lajos esperes-plébános hozzánk intézett levelében hosszabb nyilatkozattal válaszol, melyben kijelenti, hogy a község lakossága nem a királyhoz, hanem a kormányhoz intézett beadványt az egyházipolitikai javaslat ellen. Ezen beadványra Glogon gör.-kel. és kath. lakossága még december havában 410 aláírást gyűjtött, melyet a lelkész gróf Zichy Nándorhoz felküldött, hogy használja fel belátása szerint. Szekrényi L. esperes ugyanakkor Daniel Ernő országgyűlési képviselőhöz is intézett levelet, melyben a lakosság hangulatát festette és e levelet még előbb expedialta, mielőtt a püspöki körlevelet a szó szerinti hívei előtt magyarázta volna. Nyilatkozatában az esperes ur hangsulyozza, hogy ő, mint szegedi születésű magyar, ki a magyar irodalmat 5-6 önálló művel gazdagította, mindig oly hazafias, mint lapunk szerkesztőségének bármely tagja (a mit különben sem vontunk kétségbe) és egyébként anyagi érdek sem vezérli, mert most sem él parochiája szerény jövedelméből, hanem keze és tolla becsületes munkájából, melyből még a szegényeket is gyámolít hatja.

Az esperes nyilatkozatára meg kell jegyeznünk, hogy az ő személyét sohasem támadtuk. Magunk is jó katolikusok vagyunk, de azért az ez ügyben tanúsított politikai magatartását még sem helyeseljük.

HIREK.

Február 6. A „Nagybecskereki lövészegylet“ jelmez-estélye a kaszinó termében.

Február 10. Zártköri jelmezbál.

Február 11. A nagybecskereki kaszinó évi közgyűlése.

— A király elutazása Budapestről. Ő felsége a király tagnap délután 1/4 4 órakor Budapestről Pozsonyba, onnan pedig még tegnap este Bécsbe utazott. (L. táviratainkat)

— Szőnyeg-gyár Torontálban. A miként már többször tettünk említést, egy részvénytársaság van alakulóban, mely évenként, az általa fenntartandó szövő iskola termelvényén kívül évenként legalább 6400 m. smyrna, perzsa vagy egyéb szőnyeget állítana elő. — A gyár fonó és festő intézettel is össze lenne kötve és évenként 200 mm. gyapjút dolgozna föl, adván ez uton több mint 200 munkás leánynak keresetet. — A részvénytársaság alapítói a napokban tartottak ülést és küldöttek abból szét a részvény aláírás iveket. — Az alapítók remélik, hogy a vármegye és N.-Becskekerek város is tekintélyesebb összeggel, 5-10 ezer forinttal fog mint részvényes belépni, azonkívül számítanak arra, hogy a községek, melyek a részvénytársaság megalakulása esetén felszabadulnak a házi ipar egyesület javára eddig fizetett évi 6-12 frt további fizetésétől, szívesen fognak az eddigi évjáradék helyett megfelelő számú részvényeket vásárolni, melyek legkevesebb 6% jövedelmet fognak hajtani. — Mi örömmel üdvözöljük ez új életrevaló vállalatot, mely különösen szerb, román és bolgár honfitársainknak a szőnyegkészítés iránt viseltető természeteti hajlandóságát táplálva, szerb, román és bolgár leányainknak biztos keresetet nyújtand. Vajha a községek helyesen fognak föl a nemesebb intenciót és a gyár mielőbbi megnyitását tömeges részvény aláírás által elősegíteni.

— Takarékpénztári közgyűlések. A „Torontálmezei takaré- és hitelbank“ és a „Nagybecskereki takarékpénztár“, az előbbi szombat délután, az utóbbi vasárnap délelőtt tartotta meg évi rendes közgyűlését. Mindkét közgyűlés lefolyásáról térszűke miatt csak lapunk holnapi számában hozunk részletes és kimerítő tudósítást.

— Estély. Szombaton este a „Korona szálló“ helyiségeiben a nagybecskereki aranyfiatalok társaságával egybekötött táncmulatságot rendezett, melyen városunk legelőkelőbb társasága vett részt. A kitűnő mulatság, melyen fejestelen jó kedv uralkodott, a reggeli órákig tartott. Jelen voltak: Rónay Je. öné, Daniel Lászlóné, dr. Haidegger Lajosné, özv. Hegedüs Miklósné, Kéler Ákosné, dr. Linyácsy Pálné, dr. Milassin Kálmánné, dr. Stassik Ferenczné, Szathmáry Kálmánné, Vattay Miklósné, Witt Lászlóné urnök, Fendler Milike, Mágori Ida, Petrovich Irén, Sladovich Angélique, Szathmáry Sárka, Törzsi Janka, Vattay Margit, Vlahovich Melanie.

— Állír. A napokban azon hír járta be a fővárosi lapokat, hogy Nagy-Kikindán felbontják a sírokat és a hullák csontjait széjjel hanyják. Ez ügyben most azt a helyreigazítást vesszük, hogy a vasut melletti szerb temetőben egy ezelőtt három évvel eltemetett csecsemő sírját egy másik sír ásása alkalmával, mert semmi jel nem mutatta, hogy oda valakit már eltemettek, felbontották. A városi rendőrkapitány különben is erőyes vizsgálatot indított meg e tárgyban.

— Esküvő. Nagy-Szent-Miklósról írják lapunknak, hogy ott szombaton délután hat órakor fényes esküvő ment végbe. Hanseni Deschán Dezső oltárhoz vezette Imreffy Gizellát, dr. Kuhn Lajos esperes-plébános unokahugát.

— Baleset. Nagyszentmiklóson, mint levelezünk írja, Gassenfeit János gazdaember e napokban szerencsétlenül járt. Zabrá leléveléig, a padlásra szállt, de a mikor lefelé igyekezett, a létra legfelső fokán elcsuszott a lába s oly szerencsétlenül esett le a létráról, hogy jobb lába csombban eltört: azonkívül meg a homlokán és az arczán is súlyos sérüléseket szenvedett.

— Egy éj a sportvilágban. A lövészegyletnek a hivatalos farsangot bezáró holnapi jelmez-estélye elé feszült várakozással tekint a béli közönség gyengébb és erősebb nemű közönsége. Mesés dolgok járnak szájról-szájra az estély során felbukkanó meglepetésekről és vége-hossza nincs a megeredt találgatásoknak, a melyek fáradhatatlan kintartással szövődnek tovább egész holnap estig, a mulatság kezdetéig. Mint halljuk, az estély folyamán hat pár matrózjelmezben eljejt a Sir Rogert, ezt a sajátos bájú, idegenszerű kelemével gyönyörködtező tánczot, amely szalonjainkban manapság annyira felkapottá lett. A párok a következőkép alakulnak: Szlavikovszky Szaniszlóné urhölgy — Szlavikovszky főhadnagy, Mágori Ida k. a. — Sauerwald ezredorvos, Stagelschmidt Paula k. a. — dr. Várady Imre, Franz Ilona k. a. — Claus hadnagy, Fendler Emilia k. a. — Ziganek hadnagy és Pálfy Eta k. a. — Filkovits Boldizsár. — Este 10 órától 11 óráig a nagybecskereki Telefon-Hirmondó szolgál a legfrissebb hírekkel. A cigánybanda élén stilszerű jelmezben Pongrácz híres kolozsvári cigányprimás (üres óráiban kitűnő medium) fog működni, akinek művészi hegedűjátéka már sokakat gyönyörködtetett közülünk.

— Vízbefult juhász. Szekesán Juon petrovozellői illetőségű juhász, mint Pancsováról írják, tegnap reggel a városi dűlűben legeltette a juhait, nem messze a Topola erétől, a melynek tulsó partján nagyszámu káposztafej hevert egy csomóban. Szegény juhászegény egyet gondolt s neki indult a Topola jegének, hogy néhány káposztafejet „szerezzen“ a juhainak. El is érte a tulsó partot, meg is rakodott egy nagy csomó káposztafejjel, de visszafelértében a Topola jege már nem bírta meg a nagyobb terhet: egyszer csak nagyot roppanva beszakadt s a szegény Szekesánt, a ki ekkor már hasztalan dobta el magától végzetes terhét, maga alá temette. Fél óra mulva sikerült csak a vízbe-fultat csónak segélyével kihalászni és a kórházba szállítani, a honnan aztán el is temették a rosszul értelmezett juhászhatóság szegény áldozatát.

— A béke-állomány felemelése. A király a hadsereg rendeleti lapjának jelentése szerint elrendelte, hogy ez évi április hó 1-től kezdve számos gyalogezred a fölemelt békeállományra helyeztessék. Ezen fölemelésnek az a czélja,

hogy alap teremessék új gyalogezredek megalkotására. A fölemelt gyalogezredek között van a 29. gyalogezrednek városunkban állomásozó zászlóaljja is.

— **Jókai ünnepe a „Senki Szigetén”.** Füredi Károly színgazgató, ki a délvídségi színi szövetkezet megállapodása szerint márczius hónapban Fehértemplomban fog működni, ezt az alkalmat — mint temesvári levelezőnk írja — arra fogja felhasználni, hogy a közeli Osztróva szigeten, melyet Jókai Az arany emberben mint „Senki szigetet” örökített meg, nagyobb szabású Jókai ünnepeket rendezzen. Az élelmes és vállalkozó kedvű színgazgató Az arany emberből és a Czigánybáró-ból akar egy-egy felvonást a szigetre kirándulók előtt színre hozni.

— **Egy gözmalom pusztulása.** Nagy tűzvész pusztított, mint levelezőnk írja, Torontál-Vásárhely községben. Leégett teljesen a Kovács-féle nagy gözmalom február hó 1-én. A gözmalom 15,000 fttra volt biztosítva. Az a hír szállong a községben, hogy a malmot gyújtogató kezek pusztították el.

— **Farsang a vidéken.** Kükökházáról írják, hogy az ottani ifjuság január hó 30 án igen sikerült balyu-bált rendezett, melyen a környék színe java majdnem teljes számban volt jelen. A bál sikerének oroszán része Weiler Mari urnót illeti, ki a házi asszony tisztét lekötő szeretetreméltósággal végezte. Jelen voltak:

Asszonyok: Stefánovits Gézáne (Majdán), Pollák Sándorné (Valkány), Török Tamálné (Majdán), Tóth Károlyné (Szöreg), Glekner Gáspárné (Szeged), Gruber Gusztávné (Szeged), Makra Istvánné, Huszár Antalné, Kempf Gézáne, Klutovszky Feodorné (Jászberény), Errist József stb. stb.

Leányok: Makra Mariska, Ernst Mariska, Meiler Nina, Glekner Juliska és Mina (Szegedről), Pollák Hermina (Valkány), Hungár Eszti, Klutovszky Gizella stb. k. a.

— **Öngyilkos könyvelő.** Jarkovácáról írják: Rakics Dusan, az itteni takarékpénztár könyvelője a múlt hónap utolsó napján forgópisztolyal agyonlőtte magát. Gyógyíthatatlan betegséget mondanak az öngyilkosság okául. Az erőszakos halállal kimult takarékpénztári tisztviselő csak nemrég nősült meg.

— **Bombamerénylet Nagy-Öszön.** Mint Nagy Öszörl értesülünk, a minap közölt „Bombamerénylet Nagy-Öszön” hír tévesen lett dr. Buding orvos nevéhez fűzve. A merénylet már ezelőtt két és fél hónappal — tehát még a párisi bombamerénylet előtt — és nem dr. Buding Miklós, hanem dr. Öhler Mór Agoston ellen követte el. Már több egy événél, hogy dr. Öhler orvos a személye ellen pajkoskodó gyermekeket nyit utczán pofozgatta, ütlegelte, megbírságotlatta, exequáltatta. Ezen önbírságotlatsnak az antiszemita nagyözi németeknél komoly következményei lettek. Dr. Öhler orvos ablakait több ízben bevették, döglött kutyákat s egyéb itt meg nem nevezhető dolgokat dobtak kutyába stb. stb. Annaira mentek már a bosszu indulatától vezérelt németek, — daczára annak, hogy nevezett dr. Öhler orvos lakása éjjelnappal őrizet alatt áll és lámpával meg van világítva — hogy ezelőtt három hónappal történt sőtöttek el ablakába, majd később bombát dobtak az ablakon keresztül lakásába, mely azonban, szerencsére, nem explodált. Azon hír, hogy a tettest elfogták, tévedésen alapszik. Igaz ugyan, hogy a vizsgálat folyik és több gyanus egyént kihallgattak már, de biztosat eddig megtudni nem lehetett.

— **Elhunyt főúr.** Verseczről írják, hogy gróf Bissingen-Nippenburg Antal cs. és kir. kamarás tegnapelőtt Vajkoveczen 72 éves korában hirtelen meghalt. Szívszélhűdés vetett véget életének.

— **Talált karperecz.** A Deák Ferenc-utczában tegnap egy ezüst karpereczet találtak, melyen kis ezüst jöjou van. Tulajdonosa át veheti a rendőrkapitányi irodában.

Táviratok.

A király a kereskedelmi miniszteriumban.

Budapest, február 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ő felsége tegnap délelőtt megjelent a kereskedelmi miniszteriumban, ahol Lukács Béla miniszter fogadta. A király megtekintette a dunai hidak és a millenniumi kiállítás tervezeit, azután pedig szívélyes bucsut véve a minisztertől, az időközben egybegyűlt közönség lelkes éljenzése közt távozott.

A királylátó Pozsony.

Budapest, február 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pozsonyból telegrafálják: A királyt, aki tegnap délután egy negyed négy óraker utazott el Budapestről, Frigyes főherceg számos notabilitással várta a pályaudvarnál, ahonnan a főherceg királyi vendégével palotájába hajtattott. Itt a királyt Izabella főhercegnő fogadta. Nyolcz óraker József Ágost főhercegnék és nejének látogatását fogadta a király, aki azután a főhercegi pár kíséretében félkilencz óraker a közönség zugó éljenzése közben a pályaudvarhoz hajtattott. A király háromnegyed tíz óraker érkezett meg Bécsbe.

Torontál és az egyházpolitika.

Antalfalva február 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) T-Vásárhelyről, Czrepajáról, Oppováról, Barándáról, Csentaról, Idvorról, Farkasdórol, Jarkovácáról, T-Szigetről, Tomasevácáról, Lajosfalváról Antalfalván összegyűlt kétezernél több választópolgár mai gyűlése a kormányt az egyházpolitikai reformokért bizalmat szavazott s ennek tolmácsolására Daniel Ernő és Joano vits István képviselőket kérte fel.

Alibunár, február 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hlanosa, Szamos, Ferdinándfalva és Kis-Margitta községeknek Dobriczán egybegyűlt mintegy ezer választója mai gyűlésén a kormányt, szabadelvű egyházpolitikai törvényjavaslati kerestülviteléhez sikert kívánva, általános lelkesedés mellett bizalmat szavazott s egyúttal Joano vits István képviselőjüket a kormány erélyes támogatására kérte fel.

Alibunár, február 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Alibunár, Szent-Mihály, Kevi Szőlős, Sándorfalva és Petrovosszellő községek választóinak az egyházpolitikai törvényjavaslatok ügyében mai napon itt tartott népgyűlése a kormányt bizalmat szavazott.

A reformerek klubja.

Budapest, február 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az egyházpolitikai reformoknak a szabadelvű-pártban, a függetlenségi és 48-as pártban és az Eötvös-féle frakcióban levő hívei a reformok sikeres keresztülvitelére érdekében következőkben nagy fontosságú tárgyalásokat folytatnak. A tárgyalásoknak a reformok ellenzéki barátai részéről kiindult ama kezdeményezés szolgál alapul, amelylyel a függetlenségi és 48-as párti reformerek nevében Visontai Soma, az Eötvös-frakció nevében Eötvös Károly és Herman Ottó léptek a szabadelvű-párt tagjai elé és amely kezdeményezés máris b-ható tárgyalásokban termette meg eredményét. A propositio, amely ellenzéki részről tettezt, az, hogy a reformoknak fentemlített három pártban levő követői a reformok tárgyalása idejére közös tanácskozás és akció céljából adhoc-klubba tömörüljenek. Az ezirányban folyó bizalmas eszmecserék annyira haladtak, hogy a reformerek klubja már legközelebb megalakul.

Monstre-népgyűlések.

Budapest, február 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Debreczenből telegrafálják: A vármegye székhelyének nagytermében tegnap óriási népgyűlés tüntetett az egyházpolitikai reformok mellett. Csak a deputációk, amik a népgyűlésre a megye minden részéből érkeztek, mintegy négyezer emberből állottak. Ezekkel együtt körülbelül tízezer főnyi választóközönség jelent meg, a mely természetesen nem férvén el a különben óriási tereben, a folyosókat is elárasztotta, egy rész meg éppen lenn az utczán helyezkedett el. Budai József felhívta a megjelenteket, nyilatkozzanak, miként szabad polgárokhoz illik, a reformokról. Egyhangú lelkesedéssel mondta ki a népgyűlés ezután, hogy Debreczen és Hajdumegye polgárai párt-és valláskülönbség nélkül bizalmukat fejezik ki az egyházpolitikai reformok irányában.

Budapest, február 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Marosvásárhelyről

telegrafálják: Rendkívül népes választógyűlés, a mely a színházban sorakozott egybe, egyhangulag bizalmat szavazott a kormánynak a liberális reformok tárgyában.

Budapest, február 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az Ujpesten ma tartott népgyűlésen dr. Várady Károly függetlenségi képviselő fejtegette a polgári házasságot pártoló álláspontját, a melyet a megjelent nagyszámu választók egyhangulag elfogadtak.

Budapest, február 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Zilahról telegrafálják: Ma itt nagy népgyűlés volt, amely az egyházpolitikai javaslatok iránti bizalmának adott egyhangú kifejezést.

A nemzet királya.

Budapest, február 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból telegrafálják: A konokban tegnap udvari ebéd volt, amelyen Sándor király toastot mondva kijelentette, hogy nem egy párt, hanem az egész nemzet királya akar lenni: azért hívta Szimicset mint pártot kívülit a kormány megalakítására. A kormány — mondta az ifjú király emelt hangon — egész Szerbiát képviseli s azért felhívja az összes hazafiakat, támogassák a kormányt üdvös munkájában.

Király, exkirály és exminiszter.

Budapest, február 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból telegrafálják: A tegnap esti szerb kereskedelmi bálon megjelent Milán és Sándor király is, mindaketten frakkban. Alig pillantotta meg Milán exkirály Gruics tábornokot, az alig mult radikális miniszterium elnökét, izgatottan lépett hozzá:

— Ugyan mondd meg Száva, mi-féle szemtelen támadást intéznek lapjaitok ellenem?

A láthatólag megzavarodott Gruics valami mentegetőzés felét mormogott:

— Én nem inspirálok a lapokat!

— Nem szólok apróbb férgeskről, — folytatta Milán hevesen — hanem az „Odjek”-ről, a radikálisok lapjáról, a mely legarczátlanabbul támad engem! Te voltál mindig a radikálisok feje!

Gruics megint mentegetőzni akart. Ekkor hirtelen az ifjú Sándor király lépett hozzá:

— Tábornok ur, Ön kivándorlásomat óhajtja?

— De felség — hogy gondolhat ilyet!

Sándor király izgatottságtól remegő hangon vágott közbe:

— Az „Odjek”-ban az állott: Lemonddhatnak, kivándorolhatnak miniszterek, fejedelmek, de nem nemzetek?

Ezzel Milán és Sándor király eltávoztak a bálból.

Vaillant kivégzése.

Budapest, február 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Vaillant bombamerénylőt ma hajnalban kivégezték. A nyaktól körül katonaság vont kordont, amely mögött engedély alapján 155 ember volt tanuja a bombamerénylő lefejezésének. Künn óriási néptömeg szorongott, amely titokzatos sutogással beszélte meg a kivégzés nagy jelentőségét. Általában az a nézet volt az uralkodó, hogy az anarkia terjedni fog ezáltal. Ezalatt Deibler, a párisi hóhér a guillotinet próbálgatta. Vaillant durván visszautasította a lelkész, akit utolsó utjára melléje adtak és emelt fível tartott a guillotine felé. Ide érve harsányan kiáltotta a körülállók felé:

— Halál a polgári társadalomra! Eljen az anarkia!

Vaillant nem fejtett ki ellenállást a borzalmas aktus alatt; engedelmesen hajtotta fejét a bárd alá.

VASUTI MENETREND.

Ervényes 1893. évi október hó 1-től.

Nagybecskerek—Nikinda				Nagybecskerek—Versecz				Versecz—Nagybecskerek				Szécsány—Párdány				
Sz. v.	V. v.	V. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.	V. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.	V. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.	V. v.	V. v.	
1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	3	1	2	3	1	2	
Versecz ind.	—	—	220	Budapest ny.p.u.ind.	700	—	—	Báziás ind.	405	1145	—	Budapest ny. p. u. ind.	700	—	—	
Párdány	—	—	350	Temesvár	950	—	—	Temesvár	—	12—	—	Nagybecskerek	805	—	—	
Nagybecskerek	550	1225	740	Nagykikinda	320	—	—	Versecz	540	220	—	Szécsány	925	555	—	
Ellemér	609	1244	803	Nagybecskerek	805	—	—	Verseczrét	547	225	—	Módos	946	622	—	
Melencze	632	111	832	N.-Becskek-Bpart	812	415	—	*Temespaulis	553	232	—	Fény	967	635	—	
Kumán	649	129	854	*Sándor-udvar	827	435	—	Bethlentanya	601	242	—	Párdány	1008	648	—	
Törökbecse-Aracs	715	204	932	Lázárföld.	841	462	—	*Szivattyutelep.	611	255	—					
Beodra	749	238	1009	*Pusztá Kenderes	845	456	—	*Laudontanya	618	305	—					
Karlova	800	249	1024	*Lajosmajor	955	508	—	Nagymargita	627	316	—					
Nagykikinda (v.) érk.	840	329	1104	Szárcsa	907	530	—	Zichyfalva	639	329	—					
Temesvár	—	522	454	Szécsány (vend.) érk.	919	545	—	Györgyháza	651	345	—					
Budapest	125	—	655	Szécsány ind.	934	600	—	Szécsénfalva-Ráros-			—					
				Bóka	947	616	—	Istvánvölgy	706	402	—					
				Kanak	1004	636	—	*Ólész	714	418	—					
				*Ólész	1013	646	—	Kanak	723	424	—					
				Szécsénfalva-Ráros			—	Bóka	739	444	—					
				Istvánvölgy	1022	703	—	Szécsány (vend.) érk.	761	469	—					
				Györgyháza	1032	717	—	Szécsány ind.	801	514	—					
				Zichyfalva	1044	741	—	Szárcsa	814	531	—					
				Nagymargita	1059	802	—	*Lajosmajor	826	545	—					
				*Laudontanya	1108	812	—	*Pusztá Kenderes	833	546	—					
				*Szivattyutelep.	1116	822	—	Lázárföld	842	603	—					
				Bethlentanya	1129	836	—	*Sándor-udvar	853	617	—					
				*Temespaulis	1137	847	—	N.-Becskek-Bpart	910	641	—					
				Verseczrét	1145	858	—	Nagybecskerek érk.	—	645	—					
				Versecz érk.	1149	908	—	Nagykikinda	—	1101	—					
				Temesvár	317	—	—	Temesvár	—	454	—					
				Báziás	325	1129	—	Budapest	—	655	—					

Jegyzet. A m. kir. államvasutak vonatainak közlekedési ideje ezen menetrendben a közep-európai idő szerint van kitüntetve. Ezen idő és a budapesti idő között azon különbség van, hogy a budapesti időt jelző órák 16 perccel többet mutatnak, mint a menetrendbe felvett közep-európai időt jelző vasuti órák. A román és bolgár államvasutak összes vonalain, nemkülönben a török vasutak bellova—konstantinápolyi fővonalán az új vasuti idő egy egész órával megelőzi a közep-európai időt.

H I R D E T É S E K.

860. szám 1894.

(89—3.1)

Pályázat.

Versecz városánál egy szabad lakáson kívül évi 400 frt fizetéssel javadalmazott kisdédvönői és szabad lakáson kívül évi 180 frt fizetéssel javadalmazott dajka-állás betöltendő.

A keilően felszerelt kérvények legkésőbb folyó évi február hó végéig a községi iskolaszék elnökségénél benyújtandók. Versecz, 1894. évi január hó 30-án.

Seemayer,
kir. tanácsos, polgármester.

68. szám 1894.

(84—3.3)

Pályázati hirdetmény.

Magyarittelebe községében rendszeresített s évi 120 forint készpénzfizetéssel, 2 köbméter szalmából, 1 szobából és 1 konyhából álló szabad lakással javadalmazott állandó menedékház vezetőnői állásra ezen pályázat hirdetik és felhívják pályázni óhajtok, miszerint kellőleg felokmányolt kérvényüket f. évi márczius hó 10-ig aláírott előjárásához annál is inkább nyujtsák be, miután későbbben érkező folyamodványok figyelembe vételni nem fognak.

Magyarittelebe, 1894. évi január hó 26.

Rothen János, **Palai Sándor,**
h. jegyző. bíró.

Árlejtési hirdetmény.

Az istvánvölgyi (hajduciczai) község ház épületének költségvetése és tervezete törvényhatósági jóváhagyást nyervén, az építkezés elvállalására ezennel árlejtés hirdetik.

A munkálatok költségeire 2577 forint 64 kr. van megállapítva.

Az árlejtés 1894. évi február hó 15-ik napjának d. e. 11 óráján fog Istvánvölgy község tanácstermében megtartatni, hol is a hivatalos órák alatt a terv- és költségvetés, valamint az árlejtési feltételek betekinthetők.

Kelt Istvánvölgyön, 1894. évi január hó 31-én.

Schmidt Péter,
községi bíró.

Vendéglő bérbeadás.

A törökbecse-aracsi vasuti állomásnak közvetlen közelében lévő, Rohonczy Geon ur törökbecsei nagybirtokosnak tulajdonát képező vendéglő-épület ahoz tartozó kerttel és jeges veremmel a folyó évi márczius hó 1-től 1897. évi február hó végéig haszonbérbe adatik.

A vendéglő maga a tulajdonos által nagyobb részben berendezve van; a berendezés a bérlőnek leltár mellett átadatik.

Bérbevenni szándékozók Törökbecsén az urad. tisztartóságnál jelentkezhetnek. Kelt Törökbecsén, 1894. évi február hó 2-án.

(93—3.1)
Az urad. tisztartóság.

15.498.

(95—1.1)

Pályázati hirdetmény.

A pancsovai városi gyepmesteri helyre ezennel pályázat nyitattik.

A városi gyepmesternek, kinek kötelemei a városi gyepmesteri szabályrendeletben vannak körülírva és akit a város polgármestere élethossziglan nevez ki, javadalmazása a következő:

- évi 160 frt fizetés, évnegyedenként utólagosan fizetve;
- szabad lakás a gyepmesteri telepen s az ott levő kert élvezete;
- minden ló és szarvasmarha hulla elszállításáért, ha az állat egy évesnél idősebb nem volt 2 frt, ha egy évesnél idősebb volt 3 frt az illető állat tulajdonosától, kisebb állatok hulláinak (juh, sertés, kutya) elszállításáért és eltakarításáért 1 frt jár neki a felektől. Egyéb esetleges díjairól

Telefon 35. szám.

KURLÄNDER IMRE

Nagybecskerek, Korona-utca 585. szám.

Legjobb

száraz tűzifa

és szagtalan

POROSZ KÖSZÉN

a Wildensteinségi bányából, kötartalom és minőségre nézve a száraz föld minden egyéb köszénét felülmúlja.

(12—15.13)

Nyomatott Pleisz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.

Az éjjeli órák — esti 6 órától fogva reggeli 5 óra 59 perczig — a perczek számjegyeinek aláhuzása által (600—599) vannak megjelölve.

A *-gal jelzett állomásokon a vonat csak feltételeken fel- vagy leszállás végett áll meg.